

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 35/2024-48

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného KADUC & PARTNERS s. r. o., Trojičné námestie 4, Trnava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Cdo/211/2021 z 23. augusta 2023 takto

rozhodol:

- Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Cdo/211/2021 z 23. augusta 2023 v jeho II. výroku **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Cdo/211/2021 z 23. augusta 2023 v jeho II. a III. výroku **zrušuje a vec vracia** na ďalšie konanie.
- Najvyšší súd Slovenskej republiky **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **530,85 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

- Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. novembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 9Cdo/211/2021 z 23. augusta 2023. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiada o náhradu trov právneho zastúpenia.
- Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa ako jeden zo žalobcov žalobou domáhal určenia neplatnosti uznesení č. 1 až 6 prijatých na Zhromaždení vlastníkov poľovních

pozemkov v spoločnom poľovnom revíri Grúň, ktoré sa konalo 1. júla 2013, a určenia neplatnosti zmluvy o užívaní uznaného Poľovného revíru Grúň.

3. Okresný súd Žilina rozsudkom č. k. 2C/243/2014-414 z 27. októbra 2016 žalobu zamietol. Dôvodom zamietnutia žaloby bol záver okresného súdu, že žalobcovia nepreukázali naliehavosť právneho záujmu na určení, že zmluva o užívaní poľovného revíru je neplatná, a tiež že nepreukázali, že uznesenia č. 1 až 6 prijaté na zhromaždení vlastníkov sú neplatné.

4. Po podaní odvolania žalobcami Krajský súd v Žiline rozsudkom sp. zn. 11Co/221/2019 z 26. mája 2020 prvoinštančný rozsudok potvrdil a žalovaným priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalobcom. Konštatoval, že žaloba bola zamietnutá vecne správne, aj keď z iného, nesprávneho právneho dôvodu, keďže odvolací súd dospel k záveru o nedostatku vecnej legitímácie strán v konaní.

5. Rozsudok odvolacieho súdu sťažovateľ napadol dovolaním, ktoré odôvodnil existenciou vady v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

6. Najvyšší súd napadnutým uznesením rozhodol o pokračovaní v konaní s právnou nástupkyňou jedného zo žalobcov (I. výrok), odmietol dovolanie v časti podľa § 447 písm. c) CSP a v časti podľa § 447 písm. f), keďže dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP (II. výrok), a rozhodol o nároku na náhradu trov dovolacieho konania (III. výrok).

7. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 35/2024-22 zo 7. februára 2024 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Podľa názoru sťažovateľa je napadnuté uznesenie najvyššieho súdu arbitrárne, formalistické a neudržateľné, čoho následkom je bránenie mu v prístupe k spravodlivosti – konkrétne k právu na súdnu a inú právnu ochranu a k právu na spravodlivé súdne konanie.

9. Sťažovateľ predovšetkým vyjadruje svoj nesúhlas so záverom najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP a namieta, že z dovolania „*bolo možné dovolacie otázky bez akýchkoľvek problémov či ťažkostí abstrahovať*“.

10. V dovolaní vymedzenú právnu otázku, či je možné rozhodovaciu prax najvyššieho súdu [podľa ktorej stranami súdneho konania o neplatnosť právneho úkonu musia byť všetci, ktorí právny úkon uzavreli (prípadne ich právni nástupcovia), a to buď ako žalobcovia, alebo ako žalovaní], viažucu sa na problematiku kúpnych zmlúv extenzívne rozšíriť aj na právnu oblasť kontraktačných vzťahov upravených zákonom o poľovníctve, sťažovateľ považuje nielen za zrejmu a nespochybniteľnú, ale aj za kľúčovú pre rozhodnutie.

11. V súvislosti s namietanou vadou zmätočnosti, ktorú sťažovateľ odôvodnil prekvapivosťou rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý založil rozhodnutie na iných skutkových a právnych záveroch ako súd prvej inštancie a dospel k záveru o nedostatku vecnej legitímácie v spore, sťažovateľ uvádza, že nesúhlasí so záverom najvyššieho súdu o neprekvapivosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

12. Právny názor najvyššieho súdu obsiahnutý v napadnutom uznesení o neprekvapivosti rozsudku odvolacieho súdu sťažovateľ považuje za ústavne neudržateľný a zasahujúci aj do jeho práva na súdnu ochranu, keďže k otázke nedostatku vecnej legitímácie strán v spore, ktorá bola kľúčovou pre rozhodnutie odvolacieho súdu, sa nemal možnosť vyjadriť.

III.

Vyjadrenie najvyššieho súdu, zúčastnených osôb a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

13. Najvyšší súd k ústavnej sťažnosti okrem iného uviedol, že sťažovateľ len opakuje námietky uvedené už v dovolaní a vyjadruje opätovne svoj nesúhlas s rozhodnutím dovolacieho súdu.

14. Najvyšší súd zastáva názor, že sa zaoberal všetkými dôvodmi prípustnosti, ktoré označil dovolateľ, rozhodol v súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu a svoje závery v rozhodnutí podrobne odôvodnil, pričom zotrúva na svojom názore, ktorý v rozhodnutiach uvádza i ústavný súd. Dovolací súd poukazuje aj na uznesenie ústavného súdu zo 14. apríla 2022 č. k. I. ÚS 215/2022-15, ktorý uviedol, že *«k odmietnutiu dovolania pre nesplnenie náležitostí zadefinovania dôvodu prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku ústavný súd považuje za potrebné dodať, že aj keď jeho súčasná judikatúra uprednostňuje materiálny prístup k vymedzeniu dovolacích dôvodov zo strany najvyššieho súdu (I. ÚS 336/2019, IV. ÚS 479/2021), dovolací súd si bez náležitého vymedzenia právnej otázky dovolateľom nemôže túto otázku vyabstrahovať z dovolania sám (II. ÚS 291/2021). Ústavne konformné riešenie vyžaduje, „aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala a takisto aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie veci, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť...“ Sťažovateľ, resp. jeho advokát „preto musí pripraviť jasné, vecné a zmysluplné vymedzenie namietaného nesprávneho právneho posúdenia spornej právnej otázky.» (I. ÚS 115/2020).*

III.2. Vyjadrenie zúčastnených osôb:

15. Zúčastnené osoby sa k ústavnej sťažnosti nevyjadrili.

III.3. Replika sťažovateľa:

16. Sťažovateľ nevyužil právo na repliku.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

17. V súvislosti s posudzovaním ústavnej sťažnosti ústavný súd predovšetkým poukazuje na to, že aj keď sťažovateľ žiada zrušiť celé napadnuté uznesenie dovolacieho súdu, prieskum ústavnosti zameraný v zmysle jeho uplatnenej argumentácie výlučne na 2. výrok napadnutého uznesenia, ktorým bolo dovolanie odmietnuté.

18. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa s odôvodnením, že

a) dovolanie nie je podľa § 420 písm. f) CSP prípustné, keďže dovolací súd nezistil v posudzovanej veci namietanú vadu zmätočnosti, ktorú sťažovateľ odôvodnil prekvapivosťou rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý založil rozhodnutie na iných skutkových a právnych záveroch, a na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaných, pričom k týmto záverom nebolo sťažovateľovi umožnené vyjadriť sa,

b) v súvislosti s dovolacím dôvodom nesprávneho právneho posúdenia veci nebola právna otázka vymedzená dovolateľom tak, ako požaduje § 432 CSP.

Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sťažovateľ považuje za arbitrárne, formalistické a neutržateľné.

19. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo na prístup k súdu. Slovenská republika, ako aj všetky jej orgány verejnej moci majú pozitívny záväzok aktívnym spôsobom zabezpečiť, aby práva a slobody garantované jej právnym poriadkom neboli oprávneným subjektom pod jej jurisdikciou len formálne garantované, ale aby tieto práva a slobody boli „prakticky a efektívne“ dosiahnuteľné. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi poskytuje v konaní o opravných prostriedkoch. Ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom na poskytnutie ochrany v opravnom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť (m. m. II. ÚS 78/05, II. ÚS 249/05).

20. Právo na prístup k súdu je rovnako nevyhnutnou, imanentnou súčasťou práva na spravodlivý proces a tvorí jeho esenciálny prvok (sp. zn. III. ÚS 875/2016 a rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Golder proti Spojenému kráľovstvu z 21. 2. 1975, sťažnosť č. 4451/70, body 35 – 36). Toto právo však nemá absolútny charakter a môže podliehať obmedzeniam zo strany štátu. Pri stanovení obmedzení požíva štát určitú mieru voľnej úvahy. Právo na prístup k súdu nemožno obmedziť takým spôsobom alebo do takej miery, že to naruší samotnú podstatu daného práva.

21. Prípustnosť dovolania je vymedzená zákonom. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa v prípade, ak zákonné pravidlá dovolania nepripúšťajú (m. m. IV. ÚS 35/02). Postup súdu v súlade so zákonom totiž nemôže viesť k vysloveniu porušenia označeného práva sťažovateľa. K takému záveru môže, naopak, viesť len eventuálny ústavne neutržateľný výklad zákona najvyšším súdom v otázke posúdenia prípustnosti dovolania.

22. Stanovenie podmienok obmedzujúcich prípustnosť dovolania je pritom v komplexnom ponímaní legitímne a korešponduje s postavením a úlohami, ktoré najvyšší súd ako dovolací súd plní. Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím.

23. Skutkové a právne závery všeobecného súdu (vrátane súdu dovolacieho) môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak sú zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a zároveň majú za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98,

I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01). Úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť jednotlivca vo všeobecnosti pred skutkovými a právnymi omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01).

Ad a)

24. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd zistil, že dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie sťažovateľa nie je podľa § 420 písm. f) CSP prípustné, preto ho v tejto časti ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

25. Najvyšší súd uviedol, že v danom prípade rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvej inštancie nevyznieva ani prekvapujúco, ani nečakane, keďže preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného), je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta (z rozhodnutia najvyššieho súdu z 29. júna 2010 sp. zn. 2Cdo/205/2009, obdobne III. ÚS 191/2018). Podľa dovolacieho súdu žalobcovia tak mohli očakávať, že odvolací súd bude v rámci odvolacieho prieskumu posudzovať aj otázku vecnej legitímácie. Taktiež z obsahu spisu vyplýva, že žalovaní v priebehu konania na súde prvej inštancie namietali nedostatok pasívnej vecnej legitímácie (viď č. 1. 118), pričom uvedené podanie (č. 1. 115 a nasl.) bolo doručené žalobcom/resp. ich právnym predchodcom (doručenky pripojené k č. 1. 124) a mohli sa k nemu vyjadriť a prípadne predložiť dôkazy. Postupom odvolacieho súdu preto podľa najvyššieho súdu nedošlo k dovolateľmi namietanej vade v zmysle § 420 písm. f) CSP.

26. Ústavný súd konštatuje, že v časti namietanej vady podľa § 420 písm. f) CSP, v ktorej bolo dovolanie odmietnuté pre jeho neprípustnosť, nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania), ktorý by nemal oporu v zákone. Z relevantnej časti odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd sa zaoberal a vyrovnal s dôvodmi dovolateľov vrátane sťažovateľa, pričom sa s nimi nestotožnil a odmietol dovolanie ako procesne neprípustné.

Ad b)

27. Ústavný súd už v náleze vo veci sp. zn. II. ÚS 398/08 z 1. júla 2009 uviedol, že rešpektuje kompetenciu najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní, kým neprekročí ústavné štandardy.

28. Aby mohol najvyšší súd zistiť, či ide o zjednocovanie, alebo tvorbu judikatúry – teda či chce dovolateľ, aby bola judikatúra zjednotená či tvorená, a taktiež či ide o nesprávne právne posúdenie veci, musí sa vymedziť, o čo vo veci ide, čo je jej jadrom, podstatou.

29. Konceptia Civilného sporového poriadku akcentuje zodpovednosť účastníkov, keďže podľa § 432 CSP dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

30. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti argumentuje, že v dovolaní formuloval právnu otázku – či je možné rozhodovaciu prax najvyššieho súdu (podľa ktorej stranami súdneho konania o neplatnosť

právneho úkonu musia byť všetci, ktorí právny úkon uzavreli, prípadne ich právni nástupcovia, a to buď ako žalobcovia, alebo ako žalovaní) viažucu sa na problematiku kúpnych zmlúv, extenzívne rozšíriť aj na právnu oblasť kontraktačných vzťahov upravených zákonom o poľovníctve – v zmysle § 432 CSP v spojení s § 421 CSP, pričom najvyšší súd ako súd dovolací sa ňou odmietol zaoberať.

31. Ústavný súd teda posudzoval, či právna otázka bola vymedzená v súlade s týmto ustanovením, pričom vychádzal so záverov stabilizovaných vo vlastnej judikatúre.

«Pri posudzovaní toho, či dovolateľ dostatočne vymedzí právnu otázku, je potrebné, aby sa najvyšší súd pokúsil autenticky porozumieť dovolateľovi - jeho textu ako celku. Nie je úlohou najvyššieho súdu „hádať“, čo povedal dovolateľ, ale ani vyžadovať akúsi dokonalú formuláciu dovolacej otázky» (pozri I. ÚS 336/2019, I. ÚS 115/2020). Pri posudzovaní vymedzenia právnej otázky ústavný súd pamätal aj na to, že *„prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov účastníkov občianskeho súdneho konania a nadmerný tlak na dopĺňanie takých náležitostí do procesných úkonov účastníkov, ktoré nemajú oporu v zákone, idú nad rámec zákona alebo nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu“* (IV. ÚS 1/02).

32. Je potrebné pripustiť, že sťažovateľ právnu otázku vymedzil z určitého pohľadu širšie, avšak z dovolania je zrejmé, o akú právnu otázku ide (pozri bod 30 tohto nálezu).

33. Sťažovateľ v dovolaní poukazuje na to, že odvolací súd vo svojej argumentácii odkazuje na právny záver vyplývajúci výhradne z rozhodnutí, ktoré sa týkali sporov o určenie neplatnosti kúpnych zmlúv, pričom posudzovaný spor sa týkal (i) neplatnosti uznesení prijatých na zhromaždení vlastníkov poľovných pozemkov v spoločnom poľovnom revíri a zároveň (ii) neplatnosti zmluvy o užívaní poľovného revíru, čo je špecifický zmluvný typ upravený v zákone č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Podľa názoru sťažovateľa sa odvolací súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia veci tým, že existujúcu rozhodovaciu prax dovolacieho súdu (viažucu sa na oblasť kúpnych zmlúv) neprímerane extenzívne rozšíril na právnu oblasť, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (problematika zmlúv o užívaní poľovného revíru). Poukázal na to, že v prípade právnych vzťahov týkajúcich sa užívania poľovného revíru vystupujú v pozícii spoluvlastníkov poľovných pozemkov v spoločnom poľovnom revíri častokrát stovky subjektov. Procesná podmienka, ktorú si podľa neho arbitrálne stanovil odvolací súd (*„pre rozhodnutie súdu o nedostatku vecnej legitímácie postačuje zistenie, že stranou sporu nie je čo i len jeden spoluvlastník poľovných pozemkov“*), je v praxi nerealizovateľná, keďže absolútna (100 %) identifikácia všetkých spoluvlastníkov a ich aktívna participácia v súdnom spore je prakticky nemožná. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní podľa sťažovateľa vôbec nezobral do úvahy špecifiká daného zmluvného typu, ktoré vyplývajú jednak z normatívneho zdroja, ako aj z reálnej praxe. Samotný zákon o poľovníctve predpokladá mnohosť a početnosť (spolu)vlastníkov poľovných pozemkov v spoločnom poľovnom revíri a z toho dôvodu *ex lege* stanovuje špecifické procesné podmienky spojené so spôsobom procesného zastupovania týchto vlastníkov.

34. Podľa ústavného súdu je právna otázka v dovolaní dostatočne vymedzená a nemôže sa stotožniť s názorom dovolacieho súdu, že nebola vymedzená tak, ako to požaduje § 432 CSP. V dovolaní je jasne uvedené právne posúdenie veci, ktoré pokladajú dovolatelia za nesprávne, ako i dôvody

nesprávnosti tohto právneho posúdenia, pričom argumentáciu dovolateľov nemožno hodnotiť len ako „polemiku dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritiku toho ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, či všeobecný nesúhlas so závermi súdov“, ako to uvádza odvolací súd napadnutom uznesení.

35. Ústavný súd zdôrazňuje, že v tomto konaní nebolo jeho úlohou zaujať stanovisko k právnemu posúdeniu veci, a teda netvrdí, že sťažovateľ správne posúdil vec, ani sa nevyjadruje, či vec správne posúdil krajský súd. Záver, ku ktorému ústavný súd dospel v súvislosti s konaním o ústavnej sťažnosti, je ten, že sťažovateľ splnil podmienky na to, aby najvyšší súd vec prejednal a ustálil v zmysle formulovanej právnej otázky, ktorá bola pre rozhodnutie odvolacieho súdu kľúčová, čo bude jeho úlohou v nasledujúcom konaní. Najvyšší súd je nenahraditeľný vo svojej úlohe tvorcu judikatúry s autentickým vnútorným nastavením plniť túto rolu a ústavný súd je pripravený na dialóg pri spoločnom úsilí rozvíjať ochranu ľudských práv (pozri I. ÚS 336/2019).

36. Keďže do obsahu základného práva na súdnu ochranu a práva na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj ochrana, ktorá sa strane poskytuje v konaní o opravných prostriedkoch, ak riadne splní zákonné podmienky prípustnosti, pričom sťažovateľ tieto podmienky splnil, ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd odmietnutím dovolania porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku rozhodnutia).

37. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa.

38. Podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

39. Vzhľadom na to, že ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru II. výrok napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, bolo pre dovŕšenie ochrany porušených práv potrebné využiť aj právomoc podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, resp. podľa § 133 ods. 2 zákona o ústavnom súde, preto zrušil II. výrok napadnutého uznesenia odvolacieho súdu, ako aj nadväzujúci III. výrok napadnutého uznesenia (bod 2 výroku rozhodnutia).

40. Po vrátení veci na ďalšie konanie bude úlohou najvyššieho súdu podané dovolanie v časti namietanej vady podľa § 421 CSP proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu znova prerokovať a, riadiac sa právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto náleze, opätovne rozhodnúť o dovolaní, rešpektujúc obsah a zmysel práv, ktorých porušenie bolo ústavným súdom zistené.

41. Ústavný súd pripomína, že najvyšší súd nesmie rezignovať na hľadanie odpovedí na právne otázky, pre ktoré sa dovolatelia naň obrátili, nesmie vykladať splnenie náležitostí dovolania a podmienky prípustnosti reštriktívne tak, že k meritórnemu prieskumu ani nedôjde. Najvyšší súd

je najvyššia autorita v rámci všeobecného súdnictva a práve od nej sa očakáva, aby svojou meritórnou rozhodovacou činnosťou vytvárala súdnu stabilnú súdnu judikatúru.

V.

Trovy konania

42. Sťažovateľ si uplatnil náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré mu vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním právnu zástupkyňou.

43. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Za prvé dva úkony právnej služby, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti, vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2022, ktorá bola 1 252 eur, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2023. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2023 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 208,67 eur. Takto stanovená odmena predstavuje pri dvoch úkonoch 417,34 eur, s režijným paušálom 2 x 12,52 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) spolu 442,38 eur. Keďže právna zástupkyňa sťažovateľa je platiteľkou dane z pridanej hodnoty, uvedená celá suma bola zvýšená o daň z pridanej hodnoty vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Ústavný súd teda priznal úspešnému sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia 530,85 eur (bod 3 výroku rozhodnutia).

44. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2024

Peter Molnár
predseda senátu